

TER BESLISSING

Aan

de minister

 21/7

Generale Thesaurie
Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Verslag FSC 9 juli 2025

Datum

11 juli 2025

Notanummer

2025-0000200971

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Tweede Kamer
2. Aanbiedingsbrief Eerste Kamer
3. Verslag FSC 9 juli 2025
4. Persbericht FSC 9 juli 2025

Aanleiding

Op 9 juli 2025 heeft het Nederlands Financieel Stabiliteitscomité (FSC) vergaderd. Het verslag (bijlage 3) van deze vergadering wordt door de minister van Financiën naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd. De Nederlandsche Bank (DNB) stuurt meteen daarna een persbericht (bijlage 4) uit met de bevindingen van het overleg.

Beslispunten

1. Graag uw akkoord met het verzenden van het verslag van het FSC aan de Eerste en Tweede Kamer. Wij verzoeken u de aanbiedingsbrieven in bijlage 1 en 2 te ondertekenen.
2. Graag uw akkoord met het openbaarmaken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Tijdens de vergadering is stilgestaan bij de economische ontwikkelingen en actuele risico's voor de financiële stabiliteit, de economische en financiële verwevenheden van Nederland met de VS, en de opvolging van de aanbevelingen uit het IMF Financial Sector Assessment Program (FSAP).
- Voor wat betreft de **economische ontwikkelingen en actuele risico's voor de financiële stabiliteit** constateert het FSC dat geopolitieke onzekerheid leidt tot verminderde handel. Ook benadrukt het FSC het belang van de spaar- en investeringsunie ten behoeve van het lange termijn groeiperspectief van de EU. Verder constateert het FSC opbouwende risico's op aandelenmarkten en risico's voor schuldhoudbaarheid vanwege hogere defensieuitgaven.
- Het FSC bespreekt de **verwevenheden van Nederland met de VS** op meerdere niveau's: handel, de rol van de dollar, financiële infrastuctuur en de rol van de VS in internationale gremia. Het FSC benadrukt het belang van grotere strategische autonomie en goede samenwerking.
- Bij de bespreking van de **IMF FSAP aanbevelingen** is hoofdzakelijk stilgestaan bij de recent uitgevoerde evaluatie van de leennormen door onderzoeksbureau SEO Economische Onderzoek (SEO). Het FSC verwelkomt de uitkomst dat DNB en AFM een rol zullen krijgen bij het monitoren van de effecten van de leennormen op de financiële stabiliteit.
- In het verslag is opgenomen dat het FSC voornemens is om bij een volgende gelegenheid stil te staan bij de **operationele weerbaarheid** gegeven

kwetsbaarheden en strategische afhankelijkheden in de financiële sector en het financiële systeem.

Toelichting

Over het FSC

- Het FSC bespreekt tijdens haar overleg de belangrijkste risico's voor de financiële stabiliteit in Nederland. Daarbij bespreekt ze mogelijkheden om deze risico's te mitigeren en kan hierover aanbevelingen doen.
- In het FSC komen De Nederlandsche Bank (DNB), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), het ministerie van Financiën ^{P-gv.} en het Centraal Planbureau (CPB) bijeen. Het CPB woont als externe deskundige de vergaderingen bij. Financiën neemt geen deel aan besluitvorming over signaleringen en aanbevelingen
- Het comité komt tenminste tweemaal per jaar bijeen en staat onder voorzitterschap van de president van DNB.

Economische ontwikkelingen en risico's voor de financiële stabiliteit

- De geopolitieke onzekerheid en internationale handelsomgeving leiden tot verhoogde economische onzekerheid, wat ten koste gaat van bedrijfsinvesteringen en export. Ondanks de toegenomen onzekerheid, zijn financiële markten tot nu toe veerkrachtig gebleken. Wel bemerkt het FSC dat de hoge koers-winst ratio's van aandelen opmerkelijk zijn gegeven de onzekerheid. De bewegingen wijken daarbij af van historische patronen (zwakke dollar t.o.v. euro, terwijl renteververschil met VS toeneemt). De risico's op abrupte koerscorrecties nemen toe. Het FSC benadrukt in dit kader het belang van gedegen risicomanagement en noemt dat Nederlandse financiële instellingen er op dit moment goed voor staan.
- De Nederlandse economie laat gematigde groei zien, waarbij de inflatie in Nederland boven het Europees gemiddelde zit, maar wel langzaam richting 2% beweegt. Het groeiperspectief voor Nederland en de Europese Unie op de lange termijn is beperkt. In dat kader benadrukt het FSC het belang van de Europese spaar- en investeringsunie om financiering voor innovatieve bedrijven te versterken. Ook kan simplificatie van regelgeving het concurrentievermogen van de financiële sector bevorderen, maar benadrukt het FSC expliciet dat dit niet ten koste mag gaan van de financiële stabiliteit. Daarnaast constateert het FSC risico's voor de schuldhoudbaarheid gegeven hogere Europese defensie uitgaven en het in dat kader het belang om uitgaven structureel binnen begrotingen in te passen.
- Ten aanzien van crypto activa benoemt het FSC het risico van grensoverschrijdende divergentie in regulering en toezicht, wat kwetsbaarheden kan veroorzaken in het financiële systeem.
- Tot slot benoemt het FSC digitale en operationele weerbaarheid als belangrijk aandachtspunt in de huidige geopolitieke constellatie. Zowel de dreiging van cyberaanvallen en afhankelijkheden in digitale infrastructuur, als bredere operationele risico's zijn toegenomen. In een volgend overleg wil het FSC hier meer aandacht aan besteden.

Verwevenheden met de Verenigde Staten

- Handel en investeringen: Het FSC benadrukt het belang van strategische diversificatie van handelsrelaties en het versterken van de Europese interne markt om de weerbaarheid van Europa te vergroten. Verder noemt het FSC

dat m.n. pensioenfondsen grote belangen hebben in Amerikaanse aandelenmarkten.

- Rol van de dollar: De centrale rol van de dollar in het financiële systeem maakt indirect afhankelijk. Het FSC wijst op het risico van oplopende Amerikaanse staatsschulden voor de financiële stabiliteit (mede in het licht van de recent aangenomen 'Big Beautiful Bill'), mede gezien de rol van Amerikaanse staatsobligaties als veilige haven.
- Financiële infrastructuur: De afhankelijkheid van Amerikaanse systemen voor betalingsverkeer, effecten-afwikkeling en IT diensten vormt in de huidige geopolitieke context een risico, zeker op de korte termijn omdat afhankelijkheden niet snel kunnen worden afgebouwd. Het FSC benadrukt het belang van Europese alternatieven, waarbij publiek private samenwerking e.e.a. kan versnellen.
- Internationale gremia: Het FSC benadrukt de noodzaak van internationale coördinatie om negatieve schokken adequaat te ondervangen. Het goed functioneren van de verschillende gremia, waarin de VS een sleutelrol heeft, is van belang. In dat kader noemt het ook FSC de toegang tot dollarswaplijnen van de Federal Reserve ten tijde van financiële stress om negatieve schokken te beperken.

Opvolging IMF FSAP-aanbevelingen

- Het FSC heeft met name gesproken over de aanbeveling van het IMF om de governance omtrent de vaststelling van de hypothecaire leennormen te versterken. SEO heeft hiernaar onderzoek gedaan, en de opvolging van de aanbevelingen zijn recent door u met de Kamer zijn gedeeld.¹
- Ten aanzien van de opvolging verwelkomt het FSC de grotere rol die DNB en AFM krijgen bij de monitoring van de effecten van de leennormen op de financiële stabiliteit en benoemt het dit als een belangrijke stap voorwaarts. Ook de rol die het CPB krijgt om toegankelijkheid van de woningmarkt te monitoren wordt verwelkomd. Het FSC benadrukt het belang van de beschikbaarheid van granulaire data om risico's op de woningmarkt goed te kunnen monitoren.

Communicatie

De woordvoering over het FSC wordt gedaan door DNB. DNB brengt een persbericht uit (zie bijlage 4) als de stukken in de Kamer liggen. Ook de AFM brengt een nieuwsbericht uit.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Kamerstukken II, 2024/2025, 32 847 nr. 1394